

TECHNICAL
WORLD

KỶ YẾU HỘI NGHỊ KHOA HỌC TOÀN QUỐC VIETGEO 2019
VĨNH LONG, 25 & 26 THÁNG 10 NĂM 2019

ĐỊA KỸ THUẬT VÀ XÂY DỰNG PHỤC VỤ PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG

CHỦ ĐỀ 1

KỸ THUẬT XÂY DỰNG VÀ VẬT LIỆU XÂY DỰNG

Động đất và nhiệm vụ đặt ra trong xây dựng ở Việt Nam <i>Nguyễn Xuân Mân, Nguyễn Duyên Phong, Nguyễn Xuân Tùng</i>	3
Nghiên cứu ảnh hưởng của bột đá vôi và Puzoland đến tính chất của bê tông hạt mịn chất lượng cao <i>Tăng Văn Lâm, Vũ Kim Diền</i>	9
Nghiên cứu chế tạo chất kết dính chịu nhiệt từ xi măng pooclăng hỗn hợp làm việc ở 800 °C <i>Lê Văn Trí, Đỗ Thị Phượng, Thái Quang Minh</i>	14
Thí điểm xây dựng bờ kè chống sạt lở bờ sông, kênh rạch tại Cà Mau từ bao sinh thái <i>Nguyễn Xuân Mân</i>	20
Mô hình lưới phân tích ảnh hưởng của ứng suất đến hệ số thấm nước của bê tông <i>Phạm Đức Thọ, Phạm Văn Hùng, Bùi Anh Thắng, Hoàng Đình Phúc, Đỗ Ngọc Anh, Võ Văn Nam</i>	25
Phân tích hiệu quả của cọc đá dăm bọc vải địa kỹ thuật khi gia cố nền đường trên nền đất yếu khu vực ven biển <i>Phạm Văn Hùng, Phạm Đức Thọ, Vũ Minh Ngạn, Hoàng Đình Phúc, Hồ Xuân Ba, Ngô Thị Hương Trang</i>	29
Xác định bán kính vùng phá hủy khi nổ một lượng thuốc đơn độc trong khối đá <i>Nguyễn Xuân Mân</i>	34
Nghiên cứu chế tạo vữa nền cường độ cao cho bê tông tự đầm sử dụng hỗn hợp phụ gia khoáng zeolite - xi lò cao <i>Thái Quang Minh, Lê Văn Trí, Trần Thị Như Thảo, Võ Trung Kiên, Phạm Ngọc Minh</i>	38
Đánh giá tiềm năng sản xuất gạch không nung sử dụng phế thải bùn đỏ từ ngành công nghiệp nhôm <i>Huỳnh Trọng Phước, Lê Thị Thành Tâm, Ngô Sĩ Huy</i>	44
Nghiên cứu ảnh hưởng của hàm lượng xi đáy lò nhà máy nhiệt điện An Khánh và Cao Ngạn trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên khi thay thế cát tự nhiên đến một số tính chất của hỗn hợp vữa xây dựng <i>Nguyễn Văn Hùng, Nguyễn Thị Nụ, Nguyễn Thành Dương, Phạm Thị Ngọc Hà, Phùng Hữu Hải, Tạ Thị Toán</i>	50
Tính toán trạng thái ứng suất - biến dạng cho đường hầm tiết diện nhỏ trên cơ sở nghiên cứu trạng thái cân bằng của hệ "vỏ chống - khối đất" <i>Nguyễn Duyên Phong, Đặng Trung Thành</i>	56
Nghiên cứu ảnh hưởng của thi công khoan kích ngầm Pipejacking đến các công trình hiện hữu <i>Vũ Minh Ngạn, Nguyễn Trọng Dũng, Nguyễn Thành Nam</i>	59
Phát hiện vết nứt tự động cho kết cấu bê tông kích thước lớn sử dụng kỹ thuật xử lý hình ảnh và phương pháp học sâu <i>Nguyễn Kim Cường, Kei Kawamura, Đinh Văn Vinh, Vũ Quang Thuận, Cao Thanh Chương, Nguyễn Đắc Thông</i>	64
Nghiên cứu ảnh hưởng của phụ gia trợ nghiên muối carbon và muối natri polyacrylate đến quá trình nghiên đá vôi khu vực Thanh Nghị, Thanh Liêm, Hà Nam <i>Tạ Thị Toán, Phạm Thị Thành Hiền</i>	69

Nghiên cứu ảnh hưởng của thi công khoan kích ngầm PIPEJACKING ĐẾN CÁC CÔNG TRÌNH HIỆN HỮU

Vũ Minh Ngạn^{1,*}, Nguyễn Trọng Dũng¹, Nguyễn Thành Nam²

¹Trường Đại học Mỏ - Địa chất

²Cục Kinh tế, Bộ Xây dựng

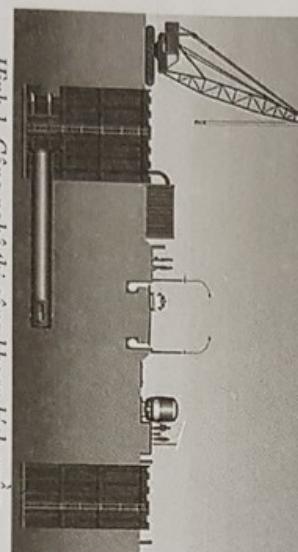
*Email: vuminhngan@hunghd.edu.vn

Tóm tắt:

Công nghệ thi công khoan kích ngầm pipejacking đang trở nên phổ biến khi thi công lắp đặt hệ thống đường ống cấp thoát nước và tuyen kinh thuât tại các thành phố lớn ở Việt Nam như Hà Nội, TP Hồ Chí Minh và Đà Nẵng. Tuy nhiên, khi thi công các dự án khoan kích dày tại Việt Nam đã xảy ra một số sự cố gây ảnh hưởng đến các công trình trên bề mặt và lân cận. Bài báo này đưa ra các mô hình tính toán nhằm phân tích các ảnh hưởng của việc thi công đường ống bằng phương pháp khoan kích dày pipejacking đến các công trình trên bề mặt và một số kết cấu ngầm hiện hữu. Trên cơ sở đó, nhà thiết kế có thể đánh giá mức độ ảnh hưởng của việc thi công khoan kích ngầm và đề xuất các giải pháp nhằm đảm bảo an toàn cho các công trình cũng như quá trình thi công.

1. Mở đầu

Công nghệ thi công khoan kích ngầm pipejacking thường được sử dụng khi thi công các hệ thống ống ngầm đường kính nhỏ như đường ống thoát nước, ống cấp nước, ống dẫn gas, điện lực, viễn thông,... vốn giữ vai trò quan trọng trong khu vực đô thị. Nguyên lý của phương pháp là các kích thủy lực được đặt ở giềng kích có công suất lớn được sử dụng để đẩy các ống kích đá được đúc sẵn vào trong lòng đất trong khi máy đào hàm tiết diện nhỏ đào phía trước (hình 1).

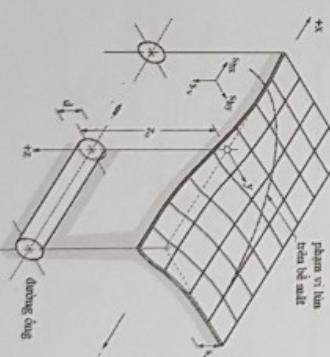
Hình 1. Công nghệ thi công khoan kích ngầm
trong thành phố

Phương pháp thi công này có ưu điểm linh hoạt, kết cấu tuyếnn ống được hoàn thiện giống như lắp đặt bằng phương pháp đào hố, hạn chế ảnh hưởng đến môi trường và các công trình hiện hữu xung quanh. Công nghệ thi công khoan kích ngầm đang trở nên phổ biến khi thi công lắp đặt hệ thống cấp thoát nước và tiện ích tại các thành phố lớn ở Việt Nam như Hà Nội, thành phố Hồ Chí Minh và Đà Nẵng (dự án xây dựng hệ thống thoát nước thai Yen Xá, dự án thiết kế, cung cấp và lắp đặt tuyếnn ống truyền tải nước sạch đường kính 2,4 m từ ngã tư Bình Thái đến giao lộ Điện Biên Phủ - Nguyễn Bình Khiêm, dự án Cải thiện môi trường nước thành phố Đà Nẵng,...). Tuy nhiên trong thực tế thi công tại Việt Nam đã xảy ra một số sự cố gây ảnh hưởng đến các công trình trên bề mặt và lân cận như tại dự án Nhiêu Lộc - Thị Nghè, TP.

2. Ảnh hưởng của thi công khoan kích ngầm pipejacking đến công trình hiện hữu

Thi công khoan kích ngầm sẽ gây ra dịch chuyển của nền đất xung quanh máy đào hàm và đường ống kích, dẫn đến sự phân bố lại ứng suất trong đất và gây ảnh hưởng và thâm chí hư hỏng các công trình hiện hữu lân cận. Một trong những ưu điểm của công nghệ kích ống ngầm là chuyển vị của nền đất xung quanh không đáng kể khi thi công với hệ đào kin và có kết hợp với bơm vữa hoặc bentonite lắp dày khoang trống giữa đường ống và nền đất. Tuy nhiên, khi thi công trong các khu vực đô thị chất hép và có nhiều công trình hiện hữu, việc phân tích đánh giá ảnh hưởng của thi công khoan kích ngầm đến độ lún trên bề mặt cũng như độ lún các công trình ngầm là cần thiết.

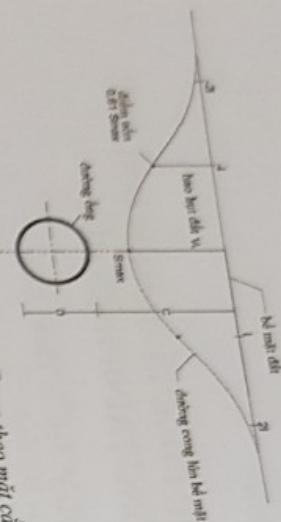
Phạm vi lún phía trên bề mặt đất khi thi công đường ống được thể hiện trong hình 2.

Hình 2. Phạm vi lún trên bề mặt khi thi công khoan kích
(Attewell cùng cộng sự, 1986)

Tác giả Mair và nuk., (1993) đã đưa mối quan hệ giữa giá trị K và tỷ số z/z_0 như sau:

$$K = \frac{0.175 + 0.325 \left(1 - \frac{z}{z_0} \right)}{1 - \frac{z}{z_0}} \quad (6)$$

Hình 3. Đường cong lún bè mặt đồng hồ Gauss theo mặt cắt ngang đường ống (Peck, 1969)

Theo các tài liệu nghiên cứu và phân tích về lún do thi công khoan kích ngầm, dạng lún tức thời theo phương ngang bên dưới của đường ống được mô tả bằng đường cong có dạng hàm Gauss (hình 3),

công thức xác định độ lún bè mặt S_v như sau:

$$S_v = S_{v,max} e^{\frac{-y^2}{2i^2}} \quad (1)$$

Trong đó:

$S_{v,max}$: là độ lún lớn nhất tại điểm $y = 0$
 i : là khoảng cách giữa điểm uốn của đường cong đến tâm đường ống.

Bè rộng i phụ thuộc vào chiều sâu với đường kính đường ống.

Thông thường, giá trị i được xác định theo công thức sau:

$$i = K z_0 \quad (2)$$

Trong đó:

z_0 : chiều sâu đất đường ống, thường lấy bằng $C+D/2$. Giá trị K thường bằng 0,5 đối với đất dinh, với giá trị điện hình bằng 0,4 đối với đất sét dẻo cứng đến 0,7 đối với đất sét chảy, và bằng 0,25 đối với đất không dinh.

Theo O'Reilly and New (1982), khoảng cách i có thể xác định theo các công thức sau:

$$i = 0.28z_0 - 0.1 \quad (3)$$

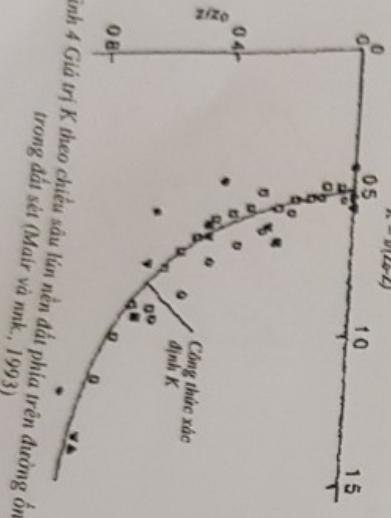
hoặc $i = 0.43z_0 + 1.1$ (4)

cho đất đang dinh.

Độ dịch chuyển của nền đất tại độ sâu z có dạng hàm Gauss như đường cong lún trên bề mặt. Trong đó, tham số i có thể được xác định theo công thức sau sau:

$$i = K(z_0 - z) \quad (5)$$

với z là độ sâu đang xét.

Hình 4 Giá trị K theo chiều sâu lún nền đất phía trên đường ống trong đất sét (Mair và nuk., 1993)

Để tính được độ lún do thi công khoan kích theo công thức (1), cần xác định độ lún lớn nhất tại tâm đường ống $S_{v,max}$. Giá trị $S_{v,max}$ được tính từ thể tích lún V_s để dự báo được khối lượng đất hao hụt:

$$V_s = S_{v,max} i \sqrt{2\pi} \quad (7)$$

Thể tích lún V_s được xác định từ lượng hao hụt đất (lượng đào dư) khi thi công khoan kích thường tính qua tỷ lệ phần trăm V_L ở khu vực đào mặt đường ống theo công thức sau:

$$V_s = V_L \frac{\pi D^2}{4} \quad (8)$$

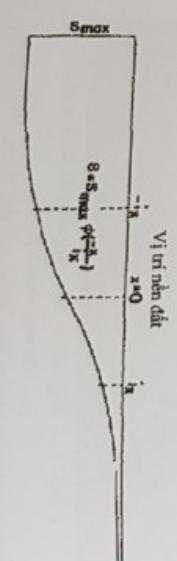
Trong thi công khoan kích ngầm, lượng hao hụt đất trong kích ống do dịch chuyển của đất nền có thể được xác định là không đáng kể do bơm dung dịch bùn với áp lực cao tại khoảng trống giữa đường ống và nền đất xung quanh liên tục. Khi thi công khoan kích trong đất sét đường kính đường ống trong phương pháp này tương đối nhỏ và có mặt đào hở trong đất sét nên có độ ôn định cao chỉ có các chuyển vị rất nhỏ. Lượng hao hụt được xác định theo công thức đổi với kích ống tròn như sau:

$$V_s = \frac{\pi}{4} (D_e^2 - D_p^2) \quad (9)$$

Từ công thức (7) và (8), ta có công thức tính độ lún lớn nhất tại tâm đường ống như sau:

$$S_{v,max} = \sqrt{\frac{\pi V_L D^2}{2 - 4i}} \quad (10)$$

Đường cong lún lý tưởng theo phương dọc đường ống thể hiện trong hình 5. Độ lún bắt đầu tại vị trí tri cách mặt gương đào của máy đào hàm ở khoảng cách từ z_0 hoặc $2z_0$.

Hình 5. Đường cong lún bè mặt dọc đường ống thi công khoan kích (Lake và nuk., 1992).

Đường cong lún dọc đường ống được giả thiết là tương ứng với đường cong xác suất cộng dồn, Attewell và Woodman (1982), và được biểu diễn theo công thức sau:

$$S_v = \frac{V_s}{\sqrt{2\pi}} e^{\frac{(y^2)}{2i^2}} \left[G\left(\frac{x-x_i}{i}\right) - G\left(\frac{x-x_f}{i}\right) \right] \quad (11)$$

Trong đó: x và y là tọa độ.

Hàm số G được xác định theo công thức sau:

$$G = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \int_{-\infty}^{\infty} e^{-\frac{t^2}{2}} dt \quad (12)$$

Giá trị của hàm phân phối danh định công dòn G được tính bằng cách lấy tích phân số hoặc trong các tài liệu thống kê.

3. Đánh giá ảnh hưởng của thi công khoan kích ngầm đèn các công trình hiện hữu

Thi công khoan kích ngầm gây ra chuyển dịch nền đất và sụt lún trên bề mặt. Các chuyển dịch này dẫn đến ảnh hưởng tới các công trình lân cận trên mặt đất và các kết cấu ngầm bên dưới. Khi đánh giá mức độ ảnh hưởng và hư hỏng của các công trình, độ lún và độ nghiêng của công trình là các thông số chính được tính toán và so sánh với các giá trị cho phép trong các quy định thiết kế. Căn cứ trên đường cong lún gây ra bởi thi công khoan kích ngầm đã để cập phần trên, độ lún tại công trình và góc nghiêng của kết cấu có thể được tính toán xác định và so sánh đánh giá với độ lún và độ nghiêng cho phép.

Bảng 1 đưa ra phân loại mức độ hư hỏng của kết cấu hiện hữu theo độ lún và độ nghiêng của công trình theo đề xuất của Rankin (1998).

Hình 6 đưa ra mô hình tính toán độ lún và độ nghiêng của công trình trên bề mặt với x là khoảng cách từ tâm công trình đến trục của đường ống.

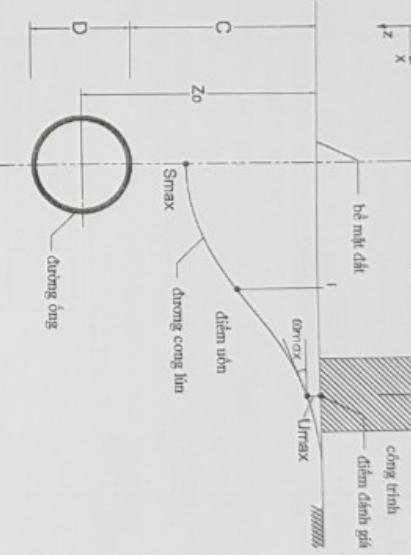
Độ lún s_v tại chân công trình được xác định theo công thức (1).

Độ nghiêng của công trình được xác định theo đạo hàm của đường cong lún có hàm số theo công thức (1), như sau:

$$\omega \approx s_v = -\frac{s_{v,max}}{l^2} e^{\frac{-x^2}{2l^2}} = -\sqrt{\frac{\pi}{2}} \frac{v_L D^2}{4l^3} e^{\frac{-x^2}{2l^2}} \quad (13)$$

Bảng 1. Bảng phân loại đánh giá mức độ ảnh hưởng (Rankin, 1988)

Phân loại	Độ nghiêng cho phép	Độ lún cho phép (mm)	Mô tả
1	Nhỏ hơn 1/1500	Nhỏ hơn 10	Bò qua, gần như không có hư hỏng bề mặt.
2	1/500-1/1200	10-50	Hư hỏng nhẹ, có thể có hư hỏng nhẹ trên bề mặt nhưng không ảnh hưởng đến kết cấu.
3	1/200-1/50	50-75	Hư hỏng ở mức độ vừa, có thể gây hư hỏng trên bề mặt và ảnh hưởng đến sự làm việc của kết cấu công trình, và có thể ảnh hưởng đến độ cứng của đường ống.
4	Lớn hơn 1/50	Lớn hơn 75	Hư hỏng ở mức độ lớn, ảnh hưởng lớn đến sự làm việc của kết cấu công trình; ảnh hưởng đến độ cứng của đường ống và khả năng gây hư hỏng các đường ống hiện hữu khác.

Hình 6. Mô hình đánh giá ảnh hưởng của thi công khoan kích đèn công trình hiện hữu trên bề mặt

Trong bài báo này, các tác giả phân tích ảnh hưởng của khoan kích ngầm các giá trị cho phép theo mức độ 1 trong bảng 1, cụ thể $u_{max} = 10\text{mm}$ và $\omega_{max} = 1/500$.

Thay $s_v = u_{max}$ vào công thức (1), ta rút ra giá trị x :

$$x = \sqrt{-2l^2 \ln \left(\frac{u_{max}}{s_{v,max}} \right)} = \sqrt{-2l^2 \ln \left(\frac{u_{max}^{i4/2}}{V_L D^2 \sqrt{\pi}} \right)} \quad (14)$$

Thay $\omega = \omega_{max}$ vào công thức (12), ta có:

$$\omega_{max} = -\frac{s_{v,max}}{l^2} e^{\frac{-x^2}{2l^2}} \quad (15)$$

Từ đó ta có:

$$x = \frac{\omega_{max} i^3 \sqrt{2}}{\sqrt{\pi} V_L D^2 \text{LambertW} \left(\frac{32 \omega_{max}^2 u_{max}^4}{\pi V_L D^4} \right)} \quad (16)$$

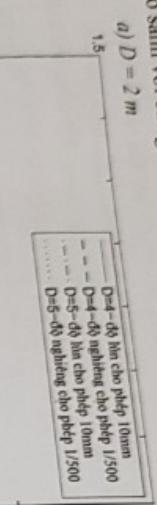
Hình 7 tổng hợp kết quả phân tích cho các trường hợp khoan kích trong điều kiện đất dính với các đường kính ống 2, 3, 4 và 5 m. Hình 7 cho thấy ảnh hưởng lún bề mặt càng nhão khi đường kính ống khoan kích càng nhỏ. Hình 7a cho thấy vùng ảnh hưởng tương ứng với $u_{max} = 10\text{mm}$ không xuất hiện khi thi công khoan kích ngầm các đường ống có đường kính từ 2 đến 3m trong đất dính gây ra độ lún bề mặt luôn dưới $u_{max} = 10\text{mm}$ và các công trình trên bề mặt luôn được đảm bảo về độ lún cho phép. Khi $s_{v,max} = u_{max} = 10\text{mm}$ và $x=0$ tương ứng với vị trí tại tâm hầm, từ công thức (10), ta có thể xác định được đường kính nhỏ nhất D_0 mà khi thi công khoan kích đường ống, độ lún trên mặt đất luôn nhỏ hơn $u_{max} = 10\text{mm}$ với các giá trị dao động h窦 V_L khác nhau.

Bảng 2 thể hiện các giá trị D_0 khi thi công trong đất dính và đối với các giá trị dao động h窦 V_L . Bảng này cho thấy giá trị D_0 chủ yếu áp dụng khi thi công khoan

Từ công thức (1) và (13), nếu ta biết các giá trị cho phép biến dạng của công trình như trong bảng 1, ta có thể xác định khoảng cách x_0 từ công trình đến tâm đường hầm để công trình có biến dạng u_{max} và ω_{max} . Dựa vào đó, các kĩ sư có thể đánh giá mức độ ảnh hưởng đèn công trình do khoan kích ngầm bằng cách so sánh giá trị x và x_0 .

kích ngầm trong đất định và có giá trị lớn hơn nhiều khi so sánh với các giá trị D_0 khi thi công trong đất rời.

a) $D = 2\text{ m}$

C/D

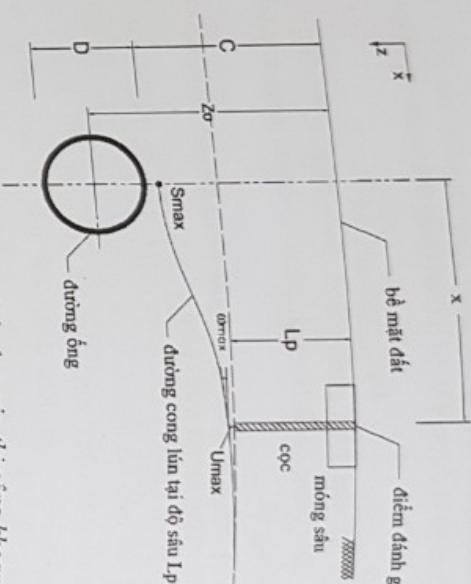
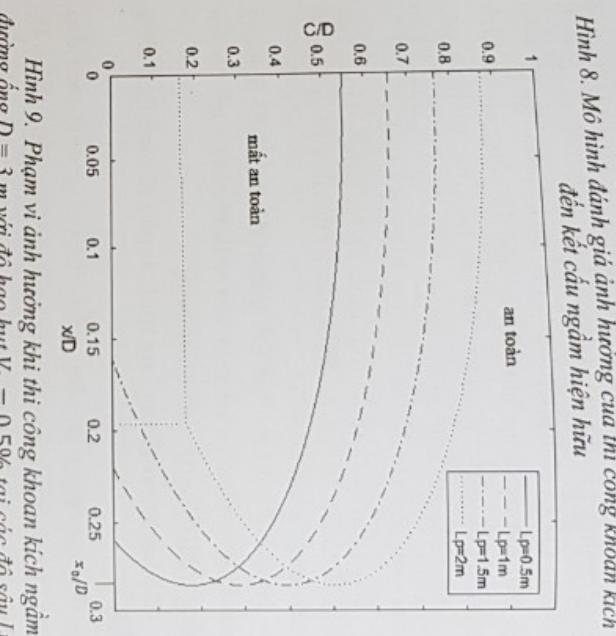
x/D

Hình 7. Mô hình đánh giá ảnh hưởng của thi công khoan kích đèn két cầu ngầm hiện hữu với L_p là độ sâu của két cầu ngầm hiện hữu. Đường cong lún tại độ sâu cần đánh giá (trong trường hợp này là chân két cầu ngầm L_p) được xác định theo công thức (1) và (4).

Bảng 2. Giá trị D_0

Lượng hao hụt	Dương kính D_0 (m)
V_L (%)	
0.015	7.64
0.02	6.24
0.5	3.42
1	2.25
2	1.51
Vị trí của két cầu ngầm thường	0

khoảng cách đèn tâm đường ống x và chiều sâu L_p . Từ công thức (14) áp dụng cho đường cong lún tại độ sâu cần đánh giá (C/D) mà ở độ sâu L_p được xác định theo công thức (1) và (4).

Hình 9. Phản ứng của thi công khoan kích đèn két cầu ngầm hiện hữu với $D = 3\text{ m}$ và độ hao hụt $V_L = 0.5\%$ tại các độ sâu L_p khác nhau

Hình 9 mô tả phản ứng vi ảnh hưởng của khoan kích ngầm đường ống có đường kính $D = 3\text{ m}$ với các độ sâu của két cầu ngầm L_p khác nhau. Từ hình 9, khi thi công khoan kích đường ống thi tồn tại $(C/D)_0$ mà ở độ sâu hơn thì độ lún tại chân két cầu ngầm luôn nhỏ hơn $u_{max} = 10\text{mm}$. Giá trị $(C/D)_0$ được xác định theo công thức sau:

$$\left(\frac{C}{D}\right)_0 = \frac{0.65L_p}{D} + \sqrt{\frac{\pi V_L D}{8 u_{max}}} - \frac{1}{2} \quad (17)$$

Với trường hợp xét độ sâu két cầu ngầm $L_p = 2\text{m}$, ta xác định được giá trị $(C/D)_0 = 0.873$. Điều này có nghĩa là khi ống có đường kính 3 m , đặt ở độ sâu tại tim ống 4.12 m thì độ lún tại chân các két cầu ngầm có độ sâu 2m trở lên không quá 10mm .

Hình 9 cũng cho thấy khi thi công khoan kích ngầm toàn (độ lún nhỏ hơn $u_{max} = 10\text{mm}$) và vùng "mất an toàn" (độ lún lớn hơn $u_{max} = 10\text{mm}$). Anh hưởng của thi công khoan kích ngầm đèn két cầu ngầm hiện hữu được xác định từ vị trí của két cầu ngầm nằm trong vùng x_0 như sau:

$$x_0 = \frac{V_L D^2 \sqrt{\pi}}{u_{max} 4 \sqrt{2e}} \approx 0.19 \frac{V_L D^2}{u_{max}} \quad (18)$$

4. Kết luận

Công nghệ thi công khoan kích ngầm pipejacking đang được áp dụng thi công lắp đặt hệ thống cấp thoát nước và tiện ích tại các thành phố lớn. Khi thi công các dự án khoan kích ngầm tại Việt Nam đã xảy ra một số sự cố gây ảnh hưởng đến các công trình trên bề mặt và lân cận.

Bài báo đưa ra các mô hình tính toán nhằm phân tích ảnh hưởng của việc thi công đường ống bằng phương pháp khoan kích ngầm pipejacking đến độ lún bề mặt và các công trình lân cận. Nghiên cứu cũng chỉ ra phạm vi ảnh hưởng đến nền đất khi thi công khoan kích ngầm với các đường kính khác nhau. Trên cơ sở đó, nhà thiết kế có thể dễ dàng đánh giá mức độ ảnh hưởng của việc thi công, để đề xuất các giải pháp nhằm đảm bảo an toàn cho các công trình cũng như quá trình thi công.

RESEARCH ON EFFECTS OF PIPEJACKING ON EXISTING BUILDINGS

Vũ Minh Ngan^{1,*}, Nguyễn Trọng Dũng¹, Nguyễn Thành Nam²

¹Hanoi University of Mining and Geology

²Department of Construction Economics, Ministry of Construction

*Email: vuminhngan@humi.edu.vn

Pipejacking has been a popular construction method for installing water supply and drainage pipes as well as tunnelling systems in many cities such as Hanoi, Hochiminh city and Danang in Vietnam. However, there were some accidents which resulted effects on existing buildings in some pipejacking projects in Vietnam. This paper introduces models for analyzing the effects induced by pipejacking on existing surface buildings and subsurface structures. Based on these models, designers can assess the effect of pipejacking work and propose mitigating solutions for ensuring the safe of surrounding buildings and pipejacking process.

Keywords: pipejacking, water supply system, buildings.

Ngày nhận bài: 13/7/2019; Ngày phản biện: 27/8/2019; Ngày chấp nhận đăng: 18/9/2019.

Tài liệu tham khảo

- Attewell, P. and Woodman, J. (1982). Predicting the dynamics of ground settlement and its derivatives caused by tunnelling in soil. *Ground Engineering*, 15(8), 1-10.
- Lake, L., M., Rankin, W. J., & Hawley, J. (1996). Prediction and effects of ground movements caused by tunnelling in soft ground beneath urban areas. CIRIA.
- Mair, R., Taylor, R., and Bracegirdle, A. (1993). Subsurface settlement profiles above tunnels in clays. *Geotechnique*, 43(2).
- O'Reilly, M. and New, B. (1982). Settlements above tunnels in the United Kingdom-their magnitude and prediction. Technical report, Institution of Mining and Metallurgy.
- Peck, R. B. (1969). Deep excavations and tunnelling in soft ground. In Proc. 7th Int. Conf. on SMFE, pages 225-290.